

Mano pasirinkimo galimybės (11-12 klasės)

Ukmergės Jono Basanavičiaus vidurinė mokykla.
Psichologė Edita Usonienė

Užsiēmimo tikslas

- Supažindinti su pasirengimo karjerai galimybēm.

Užsiėmimo svarba

1. Mokiniai supras, kas tai yra pasirengimas karjerai.
2. Įvertins mąstymo apie ateitį ir ateities planavimo svarbą.
3. Įsitikins, kad šiandien formuojama elgsena ir požiūriai gali lemti ateitį.
4. Stengsis pažinti save ir tai, kas juose svarbiausia.

Pagrindinės sąvokos:

- Darbas – tam tikra tikslinga, atsakingai atliekant pareigas tam tikroje vietoje. Pvz.: aš dirbu mokykloje.
- Profesija - nuolatinių užsiėmimų seka, specialybė. Pvz.: mano profesija – mokytoja.
- Karjera – tai tam tikrų darbų seka, kitų vaidmenų gyvenime atlikimas, kuris apima žmogaus pasiaukojimą darbinei veiklai bei savęs tobulinimas.
- Pasirengimas karjerai – daugelio gyvenimo įvykių ir vaidmenų, formuojančių žmogaus gyvenimą, vadyba.

Rengimo karjerai ir sprendimų priėmimo teorijos

- Savybių faktorių teorija (Parsons, 1909).
- Holland (1985) profesinei veiklai orientuotos asmenybės ir darbinės aplinkos sąveikos teorija.
- Superio asmenybės vystymosi teorija (pasirengimas karjerai trunka visą gyvenimą).
- Krumboltzo socialinio patyrimo teorija (trys mokymosi patirties formos: pastiprinimas, modeliavimas, klasikinis prisitaikymas).

Išskirtini asmenybės tipai

- Realistai – mėliau dirba su daiktais, įrankiais, negu su informacija ar žmonėmis. Šiai grupei priskirtini ūkininkai, kvalifikuoti darbininkai ir inžinieriai.
- Tyrinėtojai – noriau remiasi protu ir abstrakčiu mąstymu, tikslingai ieško informacijos, nuosekliai renka faktus, juos analizuoja. Šiai grupei priklausytų mokslininkai, aukštos kvalifikacijos technikai ir matematikai.
- Menininkai – kūrybingi žmonės, išsiskiriantys originalumu, saviraiška ir intuicija. Tai rašytojai, liaudies menininkai, scenos meistrai.
- Bendrautojai – mėliau dirbantys su žmonėmis, negu su daiktais ar informacija. Tai patarėjai, socialiniai darbuotojai, mokytojai.
- Energingi iniciatoriai – norintys vadovauti ir mėlai tai darantys žmonės, kurie, siekdami tam tikrų organizacinių, politinių, finansinių tikslų, sugeba įtikinti kitus. Tai pardavėjai, vadovai, administratoriai, politikai.
- Vykdytojai – mėliau dirbantys su informacija, negu su kitais žmonėmis ir daiktais. Tai buhalteriai, finansininkai, tarnautojai.

Daugumai žmonių būdingos trijų minėtų asmenybės tipų kombinacijos. Pvz.: ūkininkas gali būti realistas, vykdytojas, tyrinėtojas. Kodo išraiška RVT.

Penki pasirengimo karjerai principai

1. Viskas nuolat keičiasi. Todėl žmonių karjeros planavime būtinas lankstumas. Negalime daryti **VIENO DIDELIO SPRENDIMO**, nes sprendimų priėmimas yra nuolatos besitęsiantis reiškinys.
2. Mokymasis yra tęstinis.
3. Klausykitės širdies balso. Išmokite patikėti savimi. Išmokite protingai rizikuoti.
4. Dėmesys procesui. Nusibrėžti plačią ateities viziją, nusistatyti pagrindinę kryptį, o ne siaurą specifinį tikslą.
5. Prisileiskite bendraminčius.

Pasirengimo karjerai svarba

- Darbo vietos nepastovumas.
- Darbo jėgos nepastovumas.

Darbuotojams keliami reikalavimai:

- 1) atsakomybė už veiksmus,
- 2) stipri motyvacija,
- 3) prisitaikymas,
- 4) orientavimasis į paslaugos teikimą,
- 5) sugebėjimas bendrauti,
- 6) bendro ir specializuoto pobūdžio įgūdžiai ir puikus informatyvumas.

Pasirengimo karjerai žingsniai

1. Išsiaiškinti savo *interesus, gebėjimus, vertybes, siekimus*.
2. Išsiaiškinti, kokios yra galimybės pabaigus mokyklą. Kaip iš tikrųjų atrodo įvairios profesijos ir darbai? Kaip apie tai sužinoti?
3. Išsiaiškinti, koks yra reikalingas išsilavinimas ir profesinis pasirengimas.

Karjeros sprendimų priėmimo modelis

- Nuspręskite, kad reikia nuspręsti.
- Surinkite informaciją apie save.
- Išstirkite darbo rinką.
- Pagalvokite apie pasirinkimo galimybes ir numatykite pasekmes.
- Priimkite sprendimą.
- Sudarykite sprendimą.
- Sudarykite bendrą planą.
- Veikite.
- Įvertinkite pasiektą pažangą ir pakoreguokite veiksmus.

Veiklos organizavimas (praktinis darbas)

Ruošiuosi priimti tokį sprendimą, nes aš įsigysiu... Norėčiau ją įsigyti iki ...

Mano didžiausio intereso sritys yra ...

Man patinka dirbti su (žmonėmis, informacija ar daiktais) ...

Aš įgijau tris įgūdžius: ...

Šios trys darbo vertybės yra man svarbiausios: ...

Mano intelekto stipriosios pusės yra ...

Labiausiai mane domina šios trys karjeros pasirinkimo galimybės: ...

Daug ir ilgai svarstęs, nutariau rinktis tokį kelią ...

Sudariau šį pasiruošimo planą, susidedantį iš tokių pakopų:

1. _____
2. _____
3. _____

Siekdamas pasirinkto karjeros kelio, turėsiu įsigyti tokį išsilavinimą ir pasirengimą: ...

Siekdamas sėkmingai įsigyti reikalingą išsilavinimą ir pasirengimą, aš turiu atlikti tokius veiksmus: ...

Aš vėl peržvelgsiu sudaryto plano dalis po ... dienų, mėnesių, metų, įvertinsiu situaciją ir pakoreguosiu veiksmus.